

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

Άσκηση: Να αναγνωρίσετε τους τρόπους ανάπτυξης παραγράφων στα πιο κάτω παραδείγματα και να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

Α. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος του πρωινού καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας του μαθητή για τις εξετάσεις. Ένα πλήρες πρωινό αυξάνει τη διάθεση και την ενέργεια του παιδιού, για να αντεπεξέλθει τις δυσκολίες του διαβάσματος και των άλλων υποχρεώσεων τις ημέρας. Επιπλέον, μειώνει το αίσθημα της πείνας κατά τις μεσημεριανές ώρες, γεγονός που αποτρέπει την υπερκατανάλωση φαγητού το μεσημέρι, κάτι που θα προκαλούσε υπνηλία και μείωση της απόδοσης του μαθητή.

Β. Το εμπόδιο στη γραπτή επικοινωνία μπορεί να υπερνικηθεί με το καλό γράψιμο και το σωστό διάβασμα. Μπορεί ο συγγραφέας να μας προσφέρει ένα καλοδομημένο και σαφές κείμενο, για να επικοινωνήσει άμεσα μαζί μας, αλλά μόνη της η προσπάθεια αυτή δεν αρκεί, πρέπει κι εμείς να κάνουμε το άλλο μισό του δρόμου. Ως αναγνώστες πρέπει να σκάβουμε τη σήραγγα της επικοινωνίας από τη δική μας πλευρά.

Γ. Το ποδόσφαιρο μπορούσε να πάρει διαστάσεις φαινομένου μόνο στον 20ό αιώνα. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η δυνατότητα δημιουργίας υπέροχων σταδίων και εκπληκτικών αγωνιστικών χώρων και επιπλέον η τελειοποίηση της μπάλας και των παπουτσιών, συνέβαλαν σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση. Πάνω από όλα όμως βοήθησε η τηλεόραση, η οποία έφερε το λαοφιλέστερο παιχνίδι σε κάθε γωνιά του πλανήτη, μεταφέροντας μια υπέροχη παράσταση μπροστά στα μάτια δισεκατομμυρίων φιλάθλων.

Δ. Η εξάπλωση μιας επιδημικής αρρώστιας γίνεται όπως και η εξάπλωση μιας πυρκαγιάς. Η φωτιά ξεκινάει από ένα περιορισμένο σημείο του δάσους και γίνεται καίγοντας τα γύρω ξερόχορτα. Ύστερα υψώνεται στα χαμηλά ξερόκλαδα των δέντρων, κατόπιν αναρριχάται απειλητική στα ψηλά φυλλώματα των κοντινών δέντρων και τέλος, βοηθούμενη από τον αέρα αρχίζει να παίρνει διαστάσεις, καταβροχθίζοντας με τις γλώσσες της τα δέντρα που βρίσκονται στην πορεία της. Κάπως έτσι, ξεφαντώνει και η επιδημία: αρχικά εμφανίζεται σ' ένα-δυο αρρώστους. Ύστερα κολλάει στους πιο ευαίσθητους ή λιγότερο υγιείς συγγενείς τους. Κατόπιν εισβάλλει στα μικρά παιδιά και στους γέρους της γειτονιάς. Τέλος, παίρνει ανεξέλεγκτες διαστάσεις σκορπίζοντας τρόμο, ρίγη, εμετούς και πυρετούς σε όλη τη χώρα.

Ε. Η πολιτεία όμως διαθέτει μέσα παιδείας που τα άτομα δεν διαθέτουν. Γιατί η παιδεία σε μια κοινωνία χρειάζεται συντονισμό δραστηριοτήτων, μια ιεράρχηση αξιών, που μόνο μια υπερκείμενη εξουσία μπορεί να επιβάλλει. Γιατί η παιδεία κρυσταλλώνεται μέσα στην κοινή παράδοση ενός λαού και την παράδοση αυτήν, πιο μακρόβια από τα πρόσκαιρα άτομα, έχει τη δύναμη και το χρέος η πολιτεία να εγκολπωθεί και να διαφυλάξει.

Στ. Μια ανθρώπινη ψυχή χωρίς την πρέπουσα παιδεία μοιάζει με ένα μάρμαρο λατομείου, που δεν αποκαλύπτει καμιά από τις ομορφιές του, ως τη στιγμή που η τέχνη του μαρμαρά αποκαλύπτει τα χρώματα και φέρει στο φως κάθε απόχρωση, κηλίδα και φλέβα που περνά μέσα απ' τον κορμό του. Με τον ίδιο τρόπο και η παιδεία, όταν επενεργήσει πάνω σ' ένα έξοχο πνεύμα, μας αποκαλύπτει όλες τις κρυφές αρετές και τα προτερήματά του, που χωρίς μια τέτοια βοήθεια δε θα μπορούσαν να βγουν στο φως.

Ζ. Ο σημερινός σύζυγος και πατέρας δεν θέλει να σκεφτεί τον εαυτό του σε θέση ίση με τη γυναίκα του και να συνεργαστεί μαζί της για τα κοινά προβλήματα του σπιτικού τους. Αυτό συμβαίνει, γιατί πριν λίγα

χρόνια ο τωρινός σύζυγος και πατέρας έζησε σαν παιδί, μέσα σε μια λειτουργική αυστηρότητα του οικογενειακού του περιβάλλοντος, η οποία τον είχε καταπιέσει κι ακόμα του είχε κάνει βίωμα ζωής, πως ο άντρας έχει την πρωτοκαθεδρία, είναι νοικοκύρης, ενώ η γυναίκα είναι η νοικοκυρά και το κοινωνικά ετερόνομο άτομο. Δεν τολμούσε να αντιμιλήσει στο γονιό, που ήταν η εξουσία. Ο διάλογος ήταν ανύπαρκτος, αφού ο νοικοκύρης αποφάσιζε για την τύχη των μελών της μονοκρατορικής οικογενειακής επικράτειας.